

Прус Л. Р., кандидат економічних наук, доцент, завідувач відділу дослідження митних зобов'язань Науково-дослідного центру митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики, Університет державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

ORCID ID: 0000-0002-1871-6053

e-mail: luda_prus@ukr.net

Публічне адміністрування операцій з майном, вилученим за порушення митного законодавства

У статті розглянуто законодавство щодо здійснення розпорядження майном, вилученим за порушення митного законодавства. Визначено, що основним базисним нормативно-правовим актом є Митний кодекс України. Розглянуто способи розпорядження таким майном, зокрема реалізацію, безоплатну передачу, повернення, знищення/утилізацію. Визначено класифікацію майна, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства залежно від підстави переходу в дохід держави та органу, який здійснюватиме розпорядження майном. Дана класифікація визначає майно, яким розпоряджається митниця й майно, яким управляють органи державної виконавчої служби. Розглянуто регулювання операцій з майном, вилученим за порушення митного законодавства на державному рівні та рівні Державної фіскальної служби України. Здійснено систематизацію нормативно-правових актів регулювання операцій з майном, вилученим за порушення митного законодавства.

Ключові слова: постанови КМУ; конфісковане майно; майно; вилучення за порушення митного законодавства; способи розпорядження майном.

Prus Liudmyla, PhD (Economics), Associate Professor, Head of Department of Researches of Customs Obligations off Scientific and Research Center of Customs Affair of RI of Fiscal Policy, University of State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

Public Administration of Operations with Property Exempted for Circulating Legislation

Abstract. Introduction. *This research was conducted to identify regulatory and legal acts covering property that becomes property of the state for customs violations. The decisions of the CMU, orders of the Dejavo customs service of Ukraine, orders of the Ministry of Finance, etc. were studied. In particular, an overabundance of normative and institutional regulation in this area was discovered, which greatly complicates the process of disposing of such property.*

The purpose of this study was to systematize and analyze the domestic legal and regulatory framework on the procedure for recording, storing, valuing, and disposing of confiscated and other property transferred to the state.

Results. *As a result of the elaboration of normative legal acts, national and customs legislation and organization at the level of authorized state bodies were discovered.*

The article deals with legislation on the disposal of property seized for customs violations. The basic regulatory legal act covering this is the Customs Code of Ukraine. We considered how to dispose of such property, such as realization, free transfer, return, destruction / utilization. The classification of property, which passes to the state for customs violations, is determined on the basis of the transfer to the income of the state and the body that will dispose of the property. This classification defines the property, which is administered by the customs and property, which are administered by the bodies of the state executive service.

It is determined that the SFS customs office disposes of that is not subject to return to the owner by a court decision and property that is accepted for storage, for which the owner did not apply. Property placed in the customs regime of refusal in favor of the state; property with a limited term of sequestration, seized or detained by customs SFS as subjects of violation of customs rules, including goods detained in cases of smuggling; property that was found (found) during customs control in the areas of customs control and whose owner is unknown, and the body of the state executive service is only property confiscated by court decision.

The regulation of transactions with property seized for customs violations at the state level and level of the State fiscal service of Ukraine is considered. The systematization of normative legal acts regulating transactions with property seized for customs violations is carried out.

Conclusions. *Based on the results of the analysis of the current customs legislation, one can conclude that a sufficient legal framework has been formed for the implementation of operations, but it needs to be updated and refined. This study was conducted to examine transactions with property that goes into the state property for violation of customs legislation, but there are problems of institutional implementation and interaction between customs and bodies of the state executive service.*

Keywords: *decisions of the CM Ukraine; confiscated property; property; seizure for violation of customs legislation; methods of disposal of property.*

JEL Classification: H 19.

Постановка проблеми. Щороку за протоколами митниць вилучають майна на мільйони гривень. про порушення митних правил посадові особи Надходження від реалізації конфіскованих товарів

повинні спрямовуватися в повному обсязі до державного бюджету. Проте наявність судового рішення про конфіскацію безпосередніх предметів порушення митних правил в дохід держави ще не означає, що кошти таки надійдуть до бюджету. Адже значна частина майна підлягає знищенню чи утилізації або до неї може бути застосована процедура безоплатної передачі. Основними законодавчими актами, що регулюють вищевказані питання розпорядження таким майном, що переходить у власність держави, є: Конституція України; Цивільний кодекс України, Закон України «Про виконавче провадження».

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми здійснення операцій з майном, що перейшло у власність держави за порушення митного законодавства, не розглядаються останнім часом, останні наукові дослідження незначні й стосуються напрямів вдосконалення державного регулювання оцінюванням та розпорядженням таким майном [1-3]. Праці іноземних авторів відсутні, оскільки за кордоном, залежно від функціонала митних адміністрацій, вилучення майна та звернення його в дохід держави не є проблемним аспектом або взагалі не здійснюється митницею.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є систематизація та аналіз вітчизняної нормативно-правової бази щодо порядку обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, та розпорядження ним.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Здійснення операцій з вилученим, конфіскованим і безхазяйним майном ДФС та митницями регулюється декількома нормативними актами.

Митний кодекс України (МКУ) визначає, що конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 МКУ, і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації. Конфіскація може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, що визначаються цим Кодексом та іншими законами України (стаття 465). У статті 541 МКУ передбачено, що постановою суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у частині конфіскації виконується державним виконавцем у порядку, встановленому законом.

Статтею 243 МКУ встановлено основні аспекти розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення, зокрема зазначено, що застосовуються такі способи розпорядження майном:

1) реалізація:

– товари, транспортні засоби комерційного призначення, що зберігаються на складах органів

доходів і зборів, за якими власник або уповноважена ним особа не звернулися до закінчення встановлених строків зберігання;

– товари, транспортні засоби, зазначені у пункті 3 статті 461 МКУ, конфісковані за рішенням суду;

– товари, які були виявлені (знайдені) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або у транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і власник яких невідомий, після закінчення строку зберігання, встановленого частиною п'ятою статті 240 МКУ;

– товари, поміщені у режим відмови на користь держави, та товари, граничний строк перебування яких під митним контролем закінчився;

– товари, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, у тому числі товари - безпосередні предмети порушення митних правил, вилучені відповідно до МКУ;

– товари, поміщені у режим відмови на користь держави, та товари, граничний строк перебування яких під митним контролем закінчився. Постановою КМУ від 21 травня 2012 р. № 427 встановлено Перелік товарів, які не можуть бути поміщені у митний режим відмови на користь держави;

2) безоплатна передача або переробка, утилізація чи знищення:

– у випадках, передбачених законодавством (майно, якість якого не відповідає вимогам стандартів, небезпечне в санітарно-епідемічному відношенні або яке не пройшло відповідного випробування, карантинної обробки чи не придатне для реалізації), підлягає переробці або знищенню (утилізації) з урахуванням ступеня зносу та фактичного стану);

– товари, поміщені у режим відмови на користь держави, та товари, граничний строк перебування яких під митним контролем закінчився;

– товари, зазначені у пункті 1 частини першої статті 238 МКУ (крім валютних цінностей), не вивезені власником або уповноваженою ним особою за межі митної території України до закінчення строку зберігання, зазначеного у частині першій статті 240 МКУ;

– товари, конфісковані за рішенням суду відповідно до статті 476 МКУ, у строки, встановлені законодавством для виконання судових рішень, підлягають безоплатній передачі для потреб лікувальних, навчальних закладів, закладів та установ соціально-культурної сфери, інших закладів та установ, що фінансуються за рахунок державного чи місцевих бюджетів, або переробці, утилізації чи знищенню.

Відповідно до статті 177 МКУ та вимог, встановлених Кабінетом Міністрів України чи центральними органами виконавчої влади відповідно до їх повноважень, здійснюється знищення або руйнування окремих категорій товарів, зокрема:

– лікарських і наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів;

– неякісної та небезпечної продукції;

– військової, мисливської, спортивної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї;
 – холодної і пневматичної зброї;
 – вибухових речовин;
 – спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, засобів індивідуального захисту, засобів активної оборони та засобів для виконання спеціальних операцій і оперативно-розшукових заходів.

3) повернення - товари, транспортні засоби можуть бути видані власникові або уповноваженій ним особі лише після здійснення їх митного оформлення зі сплатою відповідних митних платежів, якщо таке оформлення не було попередньо здійснено, а митні платежі не сплачувалися. Повернення майна відбувається за рішенням суду або за рішенням керівника органу, в якому майно перебуває на обліку, за наявності відповідних підстав у порядку, встановленому органом, що здійснив його вилучення, або міністерством, керівник якого спрямовує та координує діяльність такого органу.

Товари, зазначені у частинах першій, другій, четвертій - шостій статті 243 МКУ, реалізуються в порядку, встановленому законодавством, на митних аукціонах, редукаціях або за договором комісії за цінами, визначеними згідно із законодавством України про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність та Податковим кодексом України.

Порядок розпорядження окремими видами товарів, які не підлягають реалізації, а також товарами,

документацією та зразками, зазначеними у пунктах 8-11 частини першої статті 238 МКУ, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Положення про Державну фіскальну службу України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236, визначає компетенцію ДФС щодо:

– узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції ДФС, розробки пропозицій щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подання їх Міністру фінансів (підпункт 1 пункту 4);

– організації робіт з виявлення, обліку, зберігання, оцінки, розпорядження безхазяйним майном, а також іншим майном, що переходить у власність держави, та з обліку, попередньої оцінки, зберігання майна, вилученого, конфіскованого за порушення митного та податкового законодавства (підпункт 6б пункту 4).

Безпосереднє здійснення розпорядження майном, яке переходить у власність держави за порушення митного законодавства та визначення операцій з вилученим, конфіскованим і безхазяйним майном регламентовано низкою нормативно-правових актів (табл.1), які, маючи однакову сферу регулювання, встановлюють певні особливості діяльності для кожного державного органу (ДФС та митниці, Мін'юст (Департамент державної виконавчої служби та його органи тощо).

Таблиця 1 Нормативно-правове забезпечення здійснення операцій з майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства

Назва	Орган центральної виконавчої влади/вид нормативного документу	Характеристика
Кабінет Міністрів України		
Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним	Постанова 25.08.1998 р. № 1340 (далі – Порядок 1340)	регулює питання обліку, попередньої оцінки і зберігання майна до прийняття судом рішення про його конфіскацію, передачі органам державної виконавчої служби вилученого митницями майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію
Порядок організації митних аукціонів, реалізації товарів і транспортних засобів на митних аукціонах, товарних біржах або через підприємства торгівлі, а також розпорядження окремими видами товарів, що не підлягають реалізації	Постанова від 26.04.2003 р. № 607 (далі – Порядок 607)	визначає процедуру організації та умови проведення митних аукціонів; реалізації на митних аукціонах, товарних біржах або через підприємства торгівлі товарів і транспортних засобів, що перейшли у власність держави, і товарів, строк зберігання яких під митним контролем закінчився, а власник не звернувся за ними в установлений Митним кодексом України строк, механізм оцінки та уцінки таких товарів і розрахунків за реалізовані товари, а також спосіб розпорядження окремими видами товарів, що не підлягають реалізації
Порядок розпорядження майном, конфіскованим за рішенням суду і переданим органам державної виконавчої служби	Постанова від 11.07.2002 р. № 985 (далі – Порядок 985)	встановлює способи проведення реалізації органом державної виконавчої служби конфіскованого майна за рішенням суду, за винятком виключеного за законом з обігу, порядок проведення переоцінки, у разі коли передане на реалізацію майно не буде продано, порядок прийняття рішення щодо переробки, знищення (утилізації), безоплатної передачі закладам охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення населення, військовим формуванням, слідчим ізоляторам, та на благодійні цілі

Продовження табл. 1

Порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі його органам державної виконавчої служби і розпорядження ним	Постанова від 26.12.2001 р. № 1724 (далі – Порядок 1724)	врегулює питання передачі органам державної виконавчої служби вилученого митницями ДФС майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію.
Міністерство юстиції України, Міністерство фінансів України		
Порядок взаємодії органів державної виконавчої служби та митниць Державної фіскальної служби під час передавання майна, конфіскованого за рішеннями судів, та розпорядження ним	наказ від 23.03.2018 р. № 892/5/379 (далі – Порядок 892)	врегулює механізм передавання вилученого митницями ДФС та конфіскованого за судовими рішеннями майна органам державної виконавчої служби, подальшого інформування про здійснене розпорядження ним та взаємодії представників митниць ДФС і державних виконавців під час здійснення такої діяльності. Дія цього Порядку поширюється на майно (в тому числі транспортні засоби), вилучене митницями ДФС і конфісковане на підставі судових рішень, а також на вилучене митницями ДФС майно з обмеженим терміном зберігання, що потребує невідкладного розпорядження
Порядок реалізації арештованого майна	наказ Мін'юсту від 29.09.2016 р. № 2831/5	встановлює механізм реалізації звернення стягнення на майно боржника як заходу примусового виконання рішення суду, яке полягає в його арешті (описі), вилученні та примусовій реалізації. Визначає процедуру проведення торгів та визначення переможця.
Міністерство фінансів України		
Порядок роботи складу митниці ДФС	наказ від 30.05.2012 р. № 627 (далі - Порядок 627)	встановлює механізм організації роботи складів митниць ДФС, зокрема визначає види товарів і транспортних засобів, які на них зберігаються, відповідне документальне забезпечення, оцінку товарів, операції з ними та строки зберігання
Порядок відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядок обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та Розміри відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів	наказ від 15.06.2012 р. № 731 (далі-Порядок 731)	визначає механізм відшкодування витрат митниць за зберігання товарів, транспортних засобів, зазначених в частині 6 статті 239 Митного кодексу України, на складах митниць.
Державна митна служба України		
Положення про умови та порядок проведення тендера (конкурсу) з визначення спеціалізованих підприємств - організаторів митних аукціонів	наказ від 14.02.2011 р. № 103 (далі - Положення 103)	визначає умови та порядок проведення тендера (конкурсу) з визначення спеціалізованих підприємств, які можуть здійснювати організацію митних аукціонів.

Джерело: систематизовано автором

Розпорядниками майна, яке переходить у власність держави за порушення митного законодавства, згідно з чинним законодавством є митниці ДФС та органи державної виконавчої служби. Аналіз нормативно-правових актів свідчить, що лише МКУ оперує поняттями «товари, транспортні засоби», тоді як в інших нормативно-правових актах застосовується поняття «майно».

Варто зазначити, що починаючи з 2001 року вилучене митницями майно, щодо якого прийнято рішення суду про конфіскацію, передається для подальшого розпорядження (у тому числі реалізації) державним виконавцям, які входять до системи органів Мін'юсту України. На сьогодні митниці

позбавлені права самостійно розпоряджатися таким майном.

Аналіз чинного законодавства дозволив визначити категорії майна, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства, за підставою переходу в дохід держави та органом, який здійснюватиме розпорядження майном, можна класифікувати так:

– митниця ДФС:

1. Майно, що підлягає поверненню власнику за рішенням суду, власник не звернувся.

2. Майно, прийняте на зберігання, за яким не звернувся власник.

3. Майно, розміщене у митний режим відмови на користь держави.

4. Майно з обмеженим терміном зберігання, вилучені або затримані митницями ДФС як предмети порушення митних правил, у тому числі товари, затримані у справах про контрабанду.

5. Майно, яке було виявлено (знайдено) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю і власник якого невідомий.

– орган державної виконавчої служби:

1. Майно, конфісковане за рішенням суду.

Також відповідно до покладених на ДФС завдань в частині розпорядження майном, яке переходить у власність держави за порушення митного законодавства, розроблено низку наказів ДФС з метою підвищення ефективності розпорядження майном, що переходить у власність держави (табл.2).

Таблиця 2 Організаційно-розпорядчі акти ДФС щодо здійснення певних аспектів операцій з майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства

Наказ ДФС	Назва
від 29.08.2014 р. № 91	Про підвищення ефективності розпорядження майном, що переходить у власність держави
від 01.09.2014 р. № 97 (зі змінами внесеними наказом ДФС від 29.11.2017 р. № 797) в частині зберігання вилученої зброї	Порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, спеціальних засобів та військового-технічного майна у підрозділах Державної фіскальної служби України
від 27.10.2014 р. №216	Порядок організації та ведення договірної роботи в органах ДФС
від 23.04.2016 р. № 295 (зі змінами внесеними наказом ДФС від 01.11.2018 р. № 699, в частині звітування митниць ДФС за формами ДФРБО-К1, ДФРБО-К2, ДФРБО-К3, ДФРБО-К4)	Про затвердження форм бюджетної фінансової та управлінської звітності органів ДФС
від 21.06.2016 р. № 546	Методичні рекомендації щодо організації зберігання культурних цінностей та розпорядження ними
від 28.12.2016 р. № 1041 (зі змінами внесеними наказом ДФС від 12.11.2018 р. № 720)	Про окремі питання роботи комісії з питань розпорядження майном, що переходить у власність держави
від 03.04.2017 р. № 231	Порядок взаємодії між структурними підрозділами ДФС та її територіальними органами під час оприлюднення інформації про товарно-матеріальні цінності, що переходять в дохід держави та можуть бути безоплатно передані державним органам, установам і організаціям
від 19.10.2017 р. № 689	Порядок взаємодії між структурними підрозділами ДФС та її територіальними органами під час оприлюднення інформації про результати знищення тютюнових виробів, обладнання для промислового виробництва сигарет та цигарок, паперу цигаркового і фільтрів
від 29.11.2017 р. № 814	Методичні рекомендації щодо проведення попередньої оцінки, оцінки товарів, транспортних засобів, що розміщуються на складах митниці ДФС
від 12.02.2019 р. № 100	Методичні рекомендації щодо механізму взаємодії підрозділів митниці ДФС при обрахунку податків, що підлягають сплаті при реалізації товарів, транспортних засобів відповідно до статті 243 МКУ

Джерело: систематизовано автором

Відповідно до вказаних нормативно-правових актів розпорядження конфіскованим майном, вилученими митницями, полягає у його реалізації, знищенні (утилізації), переробці та безоплатній передачі, поверненні.

Висновки. Отже, на сьогодні в Україні діє система нормативно-правового регулювання здійснення операцій з вилученим та конфіскованим майном. Проте в державі відсутній уповноважений орган, який би утримував на своєму балансі конфісковане і передане йому фіскальними й правоохоронними органами майно до моменту розпорядження ним. Про

це ще відмічала Рахункова Палата України у своєму звіті за 2014 рік [6].

З урахуванням вищезазначеного, можна констатувати той факт, що чинна правова система, яка регулює питання поводження з майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства, потребує докорінних змін. Отже, подальшими науковими розвідками мають бути вдосконалення організації здійснення процедур, пов'язаних із поводженням з майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства.

Література:

1. Бабенко Л. В., Крилова А. П. Процес вилучення майна у разі порушення митних правил: проблеми та напрями вдосконалення. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 6 (17). С.622-629. URL:www.easterneuropebm.in.ua/journal/17_2018/110.pdf (дата звернення: 20.06.2019).
2. Івашова Л. М., Івашов М. Ф. Напрями вдосконалення державного регулювання оцінюванням та розпорядженням майном, що конфісковане митними органами. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Державне управління*. 2012. Т. 181, Вип. 169. 69-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2012_181_169_15 (дата звернення: 25.06.2019).
3. Дубицький Д. П., Кравець С. О. Аналіз та шляхи підвищення економічного ефекту від процесу розпорядження майном, що перейшло у власність держави. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка*. 2012. № 1. С. 58-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2012_1_11 (дата звернення: 27.06.2019).
4. Федеральный закон №289-ФЗ от 03.08.2018 «О таможенном регулировании в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации» URL:www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_304093/ (дата звернення: 20.06.2019).
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 №4495 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17> (дата звернення: 20.06.2019).
6. Звіт Рахункової Палати України за 2014 рік С.67 URL: www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16747166/zvit_%202014.pdf (дата звернення: 29.06.2019).

References:

1. Babenko, L. V. & Krylova, A. P. (2018). The process of seizing property in case of violation of customs rules: problems and directions of improvement. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 6 (17), 622-629 [in Ukrainian].
2. Ivashova, L. M. & Ivashov, M. F. (2012) Areas of improvement of state regulation of valuation and disposal of property confiscated by customs authorities. *Naukovi pratsi [Chornomorskooho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademii»]. Ser. : Derzhavne upravlinnia*, 181, 69, 69-74. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2012_181_169_15. [in Ukrainian].
3. Dubycjkyj, D. P. & Kravecj, S. O. (2012). Analysis and ways to increase the economic effect of the process of disposal of property that has become the property of the state. *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Ser. : Ekonomika*, 1, 58-64. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2012_1_11 [in Ukrainian].
4. Federal Law 289-FZ (August 3, 2018). On Customs regulation in the Russian Federation and on amendments to certain legislative acts of the russian federation. Retrieved from www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_304093/ [in Russian].
5. Customs code of Ukraine (2012) Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4495-17> [in Ukrainian].
6. Report of the Accounting Chamber of Ukraine for 2014 (2015). 67. Retrieved from: www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16747166/zvit_%202014.pdf. [in Ukrainian].

